

at alle Huusmændene i en By kunne arbejde i deres Haver under Gudstjenesten, og, da det som hyppigst er Tilfaldet, at der i Byerne er mange flere Huusmænd end Gaardmænd, da de fleste af disse efterhaanden ere flyttede ud, saa fremkommer den Anomalie, at man tillader Huusmændene trindt omkring Kirken at pløje og grave i deres Haver, uden at de derfor multeres, og at derimod enhver Gaardmand, som vil grave i sin Have, om han endogsaa er Udflytter og boer en Meil fra Kirken, bliver multeret. Dette hører til de Ting, som nu ikke kunne ændres; men derfor vilde jeg ogsaa, ligesom Flere med mig, have ønsket, at der ikke var blevet rørt ved disse Forhold, da Forordningen af 1845 kom ud; men man maatte snarere arbejde hen paa, hvad der er antydet i Præmisserne til den nævnte Forordning, hvor Kongen opfordrer sine Undersaatter til at bidrage til, at deres Medborgere kunne komme til at nyde Hvile om Søndagen og tillige dyrke Gud paa den rigtige Maade. Dertil have vi allerede gjort et meget betydeligt Skridt ved Hovoriets Aflysning; deraf, maa jeg tilsaae, seer man allerede for den yngre Befolkning af den arbejdende Klasse paa Landet den Følge, at det, efterat de ere blevne Herrer over deres Tid, ikke er sjældent, at de hvile om Søndagen og ogsaa benytte den til at søge Guds Huus. Saa længe Hovoret varede, kunde det ikke stee; da vare de ofte hele Ugen tilfagte til Hovori, og de maatte da arbejde og dyrke deres egne Lodder om Søndagen; det var nødvendigt; men jeg har det bedste Haab om, at, efterhaanden som de yngre Mænd lære at benytte deres Tid, ville de ved Accordarbejde og Sligt kunne erhverve Saameget ved den Frihed, de have faaet, at de efterhaanden komme til at kunne benytte Søndagen som enhver Anden, der er i en heldigere Stilling. Det er egentlig denne Betænkelse, jeg har havt imod baade den tidligere Forordning og dette Lovforslag, at det er noget Støbende, at det skal staa i en Lov, at en heel Deel Folk skulle have Lov til at foretage Arbejder, som Andre ikke maae foretage, fordi de tilsyneladende ere i en heldigere Stilling, endskjøndt det oftere kan være, at de ere Huusmænd, som have bedre Raad til at

lade være at arbejde om Søndagen end manden Gaardmand, som er i den Stilling, at han, med den ringe Arbeidskraft, han har, er nødt til at benytte ethvert Dieblik til at dyrke sin Jord. Men, da jeg finder, at disse Paragrapher her indeholde betydelige Forbedringer fremfor det Bestaaende, har jeg ifinde at stemme for Lovforslaget, saaledes som det er kommet fra det andet Thing.

Drejer: Med Hensyn til det under Nr. 2 stillede Ændringsforslag, skal jeg tillade mig at bemærke, at jeg troer, der er en ganske væsentlig Forskjel paa Sædetiden og Høsttiden. I Sædetiden er det efter min Anskuelse saa yderst sjældent nødvendigt at foretage Arbejde paa en Helligdag, at der vist ikke kan være synderlig Betænkelse ved at lade Ordet „Sædetiden“ gaae ud, saalænge man forøvrigt beholder Indskrænkninger med Hensyn til Arbejde paa Søn- og Helligdage. For Høsttiden derimod er der, saavidt jeg troer, ganske andre Grunde til at tilstede en fuldkommen Frihed med Hensyn til de Arbejder, Landbrugeren paa Søn- og Helligdage vil foretage sig, og navnlig forekommer det mig, at Ændringsforslaget indeholder det særdeles Gode, at det borttager Ordet „fornødent“, som findes i Lovforslagets § 2. Jeg anseer dette for et aldeles overveiende Gode; thi Tillæget „fornødent“, hvorved Tilladelse gives til at foretage Arbejder i Høsttiden, er efter min Mening aldeles uheldigt, og det i den Grad, at det paalægger den Vedkommende, naar han tiltales for et udført Arbejde i Høsttiden, at føre Beviis for, at det har været fornødent, og et saadant Beviis er i den Grad en Umulighed, at det næsten kommer til at staa som en Urimelighed. Ved Ændringsforslaget naaes, som sagt, at dette Ord gaaer ud, og dette Fortrin anseer jeg for saa stort, at jeg endogsaa alene af den Grund maa tillade mig at stemme for Ændringsforslaget under Nr. 2, uden Hensyn til, hvorvidt jeg iøvrigt, naar § 2 med Hensyn til Arbejdet bliver formuleret anderledes, kunde gaae ind paa eller ikke gaae ind paa at beholde en Tilladelse med Hensyn til Sædetiden.

Blume: Jeg er jo vistnok i nogen Forlegenhed ligeoverfor et saadant Lovforslag som